

SPECIALTIDSKRIFT FÖR MODELLFLYGARE N:r 3 2010

Nr 3 av Oldtimer är precis som tidigare år ett informationsnummer med ett enklare utförande sammanställt av kassören Ingvar Nilsson. I dessa blad kan man finna litet om:

- ☀ 6- Medlemsmatrikel per 30/6-2010 för Svenska Modellflygares OldtimerSällskap
- ☀ 15 Förslag till dagordning för årsmötet i Rinkaby lördag 14/8 kl 18
- ☀ 2 Jubileumstävlingen 2/7 - hur gick det? Resultatlistan! Reportage och foton kommer i Oldtimer nr 4 - redan nu kan se många bilder på <http://hangflygning.se/?p=7743>
- ☀ Inbjudan till "Traditionsenlig skalafriflygtävling" vid OT-SM i Rinkaby
- ☀ 3-Speed Hobbies i Bollnäs - så var det!
- ☀ 5 Swingline och Swingline kontroll, Swingcontrol osv. - kärt barn har många namn
- ☀ Oldtimer linflygträffen 5/6 i Kungsbacka - träffen som krockade med det mesta! Detta fick jag inte med riktigt p.g.a. viktgränsenmax 100 gram för B-post

Skalafriflygkommittén inbjuder till traditionsenlig skalafriflygtävling vid årets OT-SM på Rinkaby.

En nyhet är att vi planerar flygningen till kvällen 13/8 c:a kl 18 och skalabedömningen på förmiddagen 14/8. Reservflygdag 14/8. Ingen periodindelning. Självfallet blir det Concours d'Elegance på kvällen 14/8. Reglerna är oförändrade, finns på SMOS hemsida under "Regler" (www.smos.info), bör läsas igenom noga. Startavgift 20:-/ modell , erläggs på plats. Vi är tacksamma för förhandsanmälan till

Anders Sellman, Tel: 042-99565, mail anders_sellman@yahoo.se eller

Lars Tolkstam, tel: 019-320952 mail lars.tolkstam@ericsson.com

I detta nummer tackar vi följande som bidragit med material och upplysningar:
Rune Olsson, Arne Andersson, Mille Järverud, Mats Strömberg samt givetvis
Tävlingskommittén Anita&Åke Gustavsson och Kurt Sandberg

SMOS styrelse önskar alla en fin flygsommar genom tf. redax Ingvar L Nilsson

Swedish Glider Cup 1950 – 2010 Resultat från Rinkaby 2 juli 2010

1. Hans Nielsen, DK	A.C.Comulus-46	150	150	150 = 450+215 =665
2. Steen Agner, DK	Pierri-69	150	150	150 = 450+110 =560
3. Lars Olofsson	Viking	150	144	145 = 439
4. Mikael Holmbom	Egil Haug 1950	150	134	137 = 421
5. Freddy Dahlstrand	Viking	130	131	150 = 411
6. Tycho Andersson	Viking	150	150	98 = 398
7. Lasse Larsson	Bernfest 50	150	150	93 = 398
8. Kurt Strömdahl	Viking	150	150	92 = 392
9. Göran Larsson	A.H.24	92	150	150 = 392
10. Ronald Borg	Uppåt	150	150	59 = 359
11. Ola Torgersen,N	Blue Gull-49	59	150	150 = 359
12. Gunnar Ågren	Viking	150	150	45 = 345
13. Kjell Lindqvist	Carioca	112	150	77 = 339
14. Bo Modéer	Viking	113	59	146 = 318
15. Frede Juhl, DK	Jal-52 1948	150	150	15 = 315
16. Inge Sundstedt	Viking	150	150	- = 300
17. Sven Landervik	Master	103	143	52 = 298
18. Inge Ahlin	Satu	57	150	82 = 289
19. Henry Bjönnes,N	Albatross	110	68	69 = 247
20. Paul Ivar Paulsen,N	Albatross	41	56	150 = 247
21. Kurt Sandberg	KS-46	48	85	111 = 244
22. Hans Nielsen,DK	KR-56 -43	92	-	150 = 242
23. Sofia Holmbom	Egil Haug 1950	-	150	78 = 228
24. Tor Bortne,N	Albatross	67	32	84 = 183
25. Stig Sjöstedt	A.H.-24	78	82	- = 160
26. Stig Sjöstedt	Peking-43	150	-	- = 150
27. Bo Eriksson	Bernfest 50	28	48	60 = 136
28. Sven Rågvall	Meteor 20	122	-	- = 122
29. Per Nilsson	A.H.20	88	-	- = 88
30. Sven Rågvall	KS-46	58	-	- = 58

Ett makalöst väder mötte de 30 deltagarna i Jubileumstävlingen på Rinkaby i fredags.

Tävlingen som hölls för att fira att det var 60 år sen den första tävlingen hölls.

Deltagarna kom från Sverige, Norge och Danmark. En del av deltagarna som var med redan på första tävlingen för 60 år sedan som Kurt Sandberg i Halmstad. Kurt nu 84 år ung sprang som en 20-åring på fälten nere på Rinkaby.

Till tävlingen fick man anmäla och delta med modeller som var konstruerade innan 1950 års tävling. Vädret var sydostlig vind som ibland drog mot syd. Temperaturen ca 25 grader. Himmeln var molnfri, varför termiken som fanns var torrtermik.

Termiken var lätt att indikera och många maxar flögs. På ca 350 m avstånd fanns en liten ås som genererade avlösning av termikblåsarna, så det var flera modeller, som var illa ute, men som räddades av denna lilla ås.

Mera kan du läsa i Mats Strömbergs blogg på internet. Där finns något hundratal foton från 2/7. Att Mats är Halmstadsbo märks i texten, och han är precis som många av oss för ung för att varit med "på den gamla goda tiden". Gå in på <http://hangflygning.se> och leta efter jubileumstävlingen högt uppr till höger.

Modellflygfirmer i Bollnäs på 1940- och 50-talen...

STAG = Sven, Tage och Arne Forslin samt Gustav Engberg
 Speed Hobbies = Alvar Forslin och senare även Sigurd Isacson

Det har gjorts en del försök, främst av Millerd Järverud, att spåra ägarna till Speed Hobbies. Detta har inte givit annat resultat än att så långt tillbaka som 1946 fanns ingen notering i Bollnäs kommuns företagsregister om denna Speed Hobbies. Längre bak än så här täcker inte arkiven.

Mille gjorde dessa efterforskningar i mitten av 60-talet och redan då var allt höljt i dunkel. Efter en efterlysning i Oltime nr 1/2010 fick jag verkligen napp!

ta),

C:a 1945 arbetade Rune Olsson - idag bosatt på Lidingö - en hos firman STAG i Bollnäs. Det var de tre bröderna Sven, Tage och Arne Forslin samt Gustav Engberg som drev denna firma. På 40-talet var det i första hand Tage och Arne som var i verkstaden och färdigställde bl.a. modellflygplansbyggsatser, medan Sven arbetade i en sportaffär i Bollnäs. Arne som var den äldste av bröderna var byggnadssnickare. Stag bytte så småning om namn till Bröderna Forslin. Hos STAG och bröderna Forslins firma skall det gå att finna en hel del som inte var avsett att flyga. I träverkstaden tillverkades

allehanda ting och mycket var leksaker, t.ex. gunghästar. Man gjorde även materialsatser till skalamodeller av flygplan som var avsedda att stå i vitrinskåp. Dessa satser bestod av några massiva klunsar av furu utsågade med bandsåg - annat än dagens plastbyggsatser med alla detaljerna klara!

Man tillverkade även byggsatser till finska segelmodeller och givetvis ett eget balasalim baserat på celluloid.

Rune minns mycket väl den rätt experimentlystne lillebrodern Alvar Forslin. Alvar var inte delägare i STAG. Men flyga var denna ynglings passion och gjorde sig rätt omtalad då han flög en egenhändigt konstruerad J-29 med Pulsjetmotor på dansbanan i Bollnäs. Under c:a 5 år drev Alvar sin firma Speed Hobbies med allt mer inblandning av Sigurd Isacson, som tog över Speed Hobbies c:a 1950. Man kan se i annonser från sena 40-talet att hans

byggsatser till Swing-Line-modeller är gjorda med Sigurds godkännande. För de riktigt urgamle linflygarna så kan det vara intressant att veta att det var just den unge dynamiske Alvar som konstruerat det välkända (??? red. har aldrig hört talas om det...) Ahlin-handtaget. Ev. kan det vara det handtag som visas på sidan 26 i Oldtimer nr 1-2010. Alltså någon sorts U-REELY eller Jim Walker-handtag där man kan nysta in linorna i handtaget.

Speed Hobbies, Bollnäs

Eftersom nu Sigurd var inblandad i firman, så tillverkades även annat. Det är i första hand båtar av glasfiber armerad plast som man var tidigt ute med. Man kan förmoda att det var snabbgående båtar... Den som läst Sigurds bok drar sig till minnes att alla båtar gick inte fort - OPTIMISTJOLLEN som alltså är ungefär 60 år nu!!! Men även sådant som fågelbad tillverkades (förmodligen måste man tjäna pengar på något).

Vad gjorde nu Rune för STAG? Gunghästar? Ånej! - på min direkta fråga berättar Rune i ett e-mail daterat 2:a juni:

STAG Tillverkade Auster en liten Gummimotor modell åt Sigurd Isacson som senare övertog Bröderna Forslin, (STAG) Då tillverkades även en liten motorbåt Flipper och kanske andra glasfiberbåtar av Sigurds konstruktion.

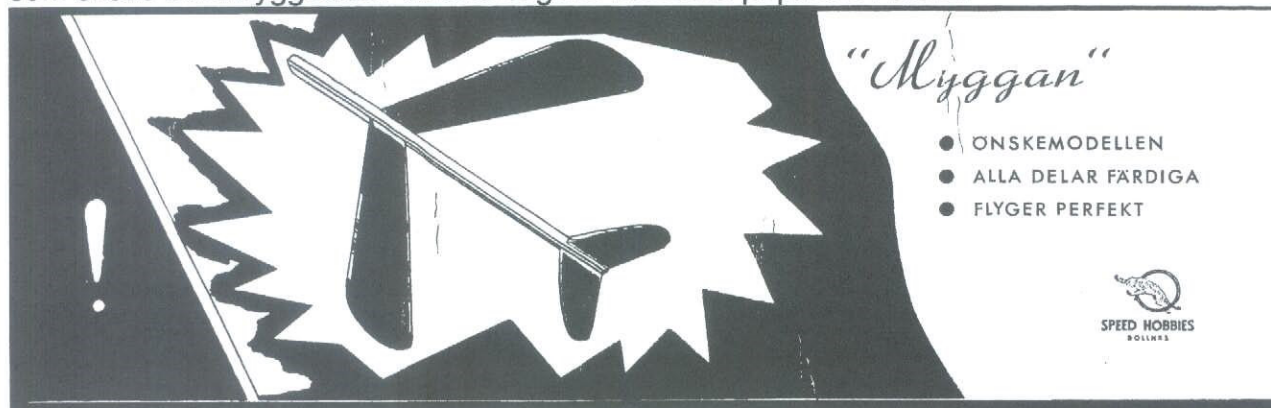
Under min tid på STAG var det Tage, Arne, Alvar och jag som jobbade i verkstan, med tillverkning av leksaker och modellflyg byggsatser. Vi sågade bland annat propellerämnen i bok och björk till Komet Dieseln och Bensin motorer som Olson&Rice 23, jag skar ut propellrar av dessa ämnen. Jag provbyggde flera finska modeller under min tid på firman bland annat en liten Anka modell med gummimotor som jag flög med på övervåningen, där det var lager och där byggsatserna packades.

Speed Hobbies var Alvars privata firma, det är endast linhandtaget, som såg fint ut, som jag kommer ihåg, jag köpte en Frog 500 glödstiftmotor av honom. Han tillverkade bland annat fågelbad av glasfiber på senare år. Jag har en del startlistor från Bollnäs MFK där bröderna deltog och hjälpte till som arrangörer. Det var stor verksamhet i klubben med tävlande från Gävleborgslän. Jag kan scanna över bilder om det är av intresse.

Med modellyg hälsningar

Rune Olsson.

Ett resultat av Milles efterforskningar var i allfall en stor låda balsaflik, återstoden av vad som skulle blivit byggsatser till bl.a. Sigurd Isacsons populära Auster.

Önskemodellen "Myggan" var något så ovanligt som en inomhussegelmodell i helbalsa. Det finns urfrästa spår i kroppstaven varuti man skall skjuta in vinghalvor, stabhalvor samt fena. Under utropstecknet står det "SENSATION" fast texten försvann vid avscanningen.

Swingline! eller Inkörsporten till modellflyg för "di unge på 40-50-talet"

Swingline är en tyvärr bortglömd del av modellflyghistorien som förtjänar att lyftas fram. När jag talar med er som är födda på 30-talet så visar det sig att swingline ofta varit den hävstång som grundlagt ett livslångt intresse. Sigurd Isacson har i detta avseende drivit intresset på ett aktivt sätt - hans otroligt populära J-29 kan man än idag köpa som byggsats (byggsats utan trädetaljer - ritning, klädsel i flerfärgstryck samt instruktioner) av Arne Andersson i Norrköping (se medl. matrikeln). Som jag förstått så har Mille Järverud återskapat ritning och klädselsidor och Arne har producerat satsen. Det finns originalbyggsatser från sena 40-talet bevarade - alla delar ligger i en påse. Du som har en sådan "originalsats" - var rädd om den! Det är ett stycke svensk historia! Ur klippen som Arne bistått med nedan kan man t.ex. läsa:

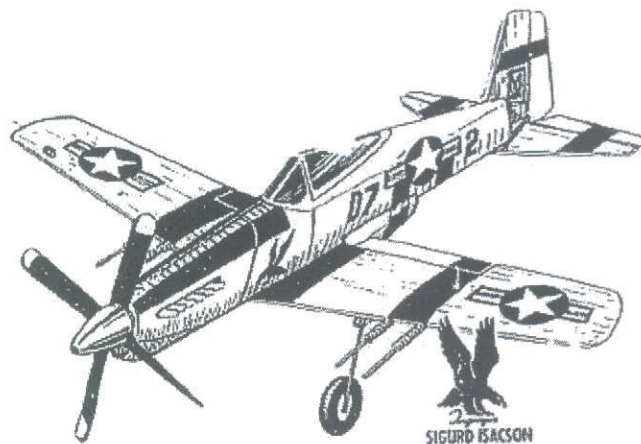
"... önskade överste von Rosen en demonstration av de nya Swingmodellerna J 29 och Invader. Flygvapenchefen var förtjust över deras flygförmåga och flög själv båda modellplanen och utförde loopings, hastighetsflygning och annat..." "På Ottermans eget modellflygfält på taket pressade ing. Isacson swingmodellerna en god bit över 150 km/tim..." "Överste von Rosen beordrade på stående fot 200 byggsatser till J 29, Auster och Safir, vilka han ämnar söka införa i skolorna för att skapa flygintresse i Etiopien (Abessinien)." "Vidare sade flygvapenchefen att modellerna är så aerodynamiskt och konstruktivt korrekta att Ethiopian Air Force troligen kommer att använda dem vid teoriundervisningen."

VI BYGGER

INVADER!

Invader var invasionskrigets bästa attackplan, utrustad med fyra st 20 mm automatkanoner för attack mot lätta markmål, ofta även raketsprängare mot stridsvagnar och fartyg. Egentligen var Invader en specialversion av Mustang. De breda grå strecken visade, att Invadern tillhörde de flygförband som skulle befria Europa.

Din Invader-modell är delvis skalentlig men är i första hand lätbygd och beräknad för bästa möjliga flygegenskaper. Den utför sålunda mer avancerad flygning än föregångaren J 29 och kan t.o.m. glidflyga utan linakontroll.

VINJETTBILDEN visar den färdiga Invadern med skalentlig propeller. Den klippas ur tjock kartong efter detaljbild 3 på dekorationsarket, limmas till spinnerna, vrids till rätt stigning och lackas svart. Propellern fästes med en spik i nosen med tvål bricker emellan. Bakhyllaren, invasionsstrecken och emblem på samma ark.

Kanongerna utförs av rundade tändstickor, som lindas med och limmas under vingen. Längdantennerna klippas ur tjock kartong efter detaljbild 3 och limmas i båda ändarna av en trådbit i tvål. Obs. LINJASTRÄCKA 2/50

1. LIMMA DEN STORA NOSKLOTTEN till kroppstakens främre ände (se bilden med uttag), och limma spåret ur träflaket däremot. (se fig. 1 a). Avlägsna den långa kroppslinjen skall täckas märkena, sypor eller knäppnåla.

Örnflygarskolan V Sabre som replika- och swinglinemodell

På inlämnande ska presenteras en modell av Sabre i skala 1:75 - en som är en exakt replika av den.

2 dubbla linor och i luften sätter höjdroder. Byten 2 gånger på ett lämnande av höjdroder eller vingskär. Obs. fäst i var sin ände av stopplinen (star- och stopplinen) blir över 100 km/tim. De på ratten (stopplinen) och till ett stopplin 125 (för J 29 175 km/tim). De på ratten (stopplinen) och till ett stopplin 125 (för J 29 175 km/tim). De på ratten (stopplinen) och till ett stopplin 125 (för J 29 175 km/tim).

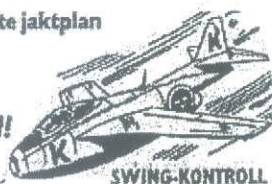
Bild 4. Arrangering av kroppen. Vi konstruerar kroppen. Den kan utföras på två goda sätt. 1. som enkel profilmodell (se fig. 1) eller 2. som dubbelprofilmodell (se fig. 2). Med denna ritningens hjälp kan man bygga en modell som är mycket lätt att bygga. För typ 2 lämnar vi en ritning som är mycket lätt att bygga. För typ 2 lämnar vi en ritning som är mycket lätt att bygga. För typ 2 lämnar vi en ritning som är mycket lätt att bygga.

Världens snabbaste jaktplan

J 29

slår alla rekord!

Bygg Sigurd Isacson's
sveckmodell med

SWING-KONTROLL

Modell av enkel konstruktion

A 13/49

Svenska Modellflygares Oldtimer Sällskap, Årsmöte i Rinkaby 2010-08-14

Förslag till dagordning

- 1 Mötets öppnande. Närvarolista cirkuleras.
- 2 Val av mötesordförande, mötessekreterare samt två justeringsmän tillika rösträknare.
- 3 a/ Dagordningens fastställande
b/ Mötets behöriga utlysande
- 4 Styrelsens Verksamhetsberättelse
- 5 Kassarapport
- 6 Revisorns berättelse och fråga om styrelsens ansvarsfrihet
- 7 Val av styrelse:

a Ordförande	1 år kvar (GW)
b Sekreterare	2 år
c Kassör	1 år kvar (IN)
d Ordinarie ledamot	1 år kvar (SL)
e Ordinarie ledamot	2 år (Linflyg)
f Ordinarie ledamot	2 år (Radioflyg)
g 2 suppleanter	1 år
- 8 Val övr. funktioner

h Revisor
i Revisorsuppleant
j Distributör
k Tidningskommitté
l Regelkommitté
m Tävlingskommitté
n Museikommitté
o Webbredaktör hemsida internet
- 9 Val av valberedning
- 10 Tecknande av föreningens firma
- 11 Rapporter:

p Dagsläget SVERIGES MODELLFLYGMUSEUM
q Ritningsbanken
r Arkivet
s Regionombuden
t Swedish Glider Cup 60 års jubileum - hur gick det?
u RM i friflygande skala - AKM och SMFF
- 12 Förslag från styrelsen:

v Bulkprenumeration vs enskilt medlemskap SAM
w Oldtimer - innehåll, inriktning, produktion
x Plats för OT-SM 2011
- 13 Budget samt fastställande av årsavgift för:

y medlemskap i SMOS
z pren. SAM Speaks
- 14 Motioner och förslag behandlade av styrelse (som markstart av Wakefield och Gint)
- 15 Övriga frågor
- 16 Mötets avslutande